

Tenon kalatalousalueen ylimääräinen vuosikokous
13.10.2021

vk
Ponsi

Outakosken yhteisen vesialueen osakaskunta on hoitokunnan kokouksessa 26.9.2021 §:2 antanut lausunnon Tenon kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmasta. Outakosken osakaskunnan valtuuttamana kokousedustajina toistamme kaiken sen mitä osakunta lausunnossa toteaa.

Korostamme, että Suomen valtion eduskunnan laatimia lakeja tulee niin Suomen valtion kuin sen viranomaisten kaikilta osin kunnioittaa ja noudattaa. Erityisesti näin tulee toimia oikeusvaltiossa myös saamelaisten perusoikeuksien osalta.

Tenojoen alueelle perustettiin kalastajalappalaiselle tilat 1830-1860 luvuilla. Tilalliset lunastivat tiloille kuuluvat kalastuspaikat tiloilleen.

Outakosken maarekisterikylässä isojako käynnistettiin vuonna 1922 ja se keskeytettiin kun pohjoisten alueiden isojakoa koskeva laki 157/1925 annettiin.

Tässä laissa ja sen asetuksessa manttaalia laskettaessa on sen ohessa huomattava, että peltomaa otetaan laskussa huomioon ainoastaan valmiit pellot ja, että niissä lohkokunnissa, joissa kalastuksen katsotaan olevan manttaalia määrättäessä huomioonotettava, 1 kg suolakalaa pannaan vastaamaan 2 kg heinäsatona.

Outakosken osakaskunnan alueella vanhojen tiloille jyvitetty suolakalamäärä 12130 kg ja se vastaa heinäsatona 24260 kg. Tiloille jyvitetty kalasaalis jyvitysarvona tilallisen tuli erikseen omana omaisuuseränä tilakaupassa rahalla valtiolta lunastaa eli maksaa.

Asian selventämiseksi sanottakoon, että kalasaalis oli keskeinen osa tilan toimeentulossa ja tilan elinkelpoisuuden määrittelyssä.

Isojakotoimitukset Outakoskella jatkettiin 1937. Isojakoa ei ole vieläkään saatu valmiiksi maanjakotoimituksissa tapahtuvien viivytelyjen takia ja se on aiheuttanut tilallisille pelkoa, kohtuuttomia kustannuksia oikeuksiensa ajamisessa ja turhautumista jatkuvasta jähkailusta. Näillä toimilla moni tilaa jää ilman tiloille kuuluvia oikeuksia ja rahallisia korvauksia valtavan todistelutaakan takia.

Tenojoen vesistöalueella kalastusta on rajoitettu ja kielletty Norja ja Suomen valtioiden välisillä Sopimuksilla vuodesta 1873 alkaen..

Rajoitukset ja kiellot ovat estäneet tiloja käyttämästä kalastusoikeuksia, joita valtio on tiloja perustaessa niille myynyt.

Tenojoen korvauslaki (501/1991) säädettiin hyvässä uskossa korvauslakiperiaatteella ja että valtion hallintoa ohjaisi oikeusvaltio periaate myös lain soveltamisessa.

Näin ei Teno-asiassa ole tapahtunut, rasismi voitti oikeusvaltioperiaatteen.

Outakosken osakaskunta vaatii kalatalousalueelta toimenpiteitä oikeuden mukaisen ja tasapuolisen ratkaisun aikaansaamiseksi vanhojen tilojen oikeuksien turvaamiseksi.

Kalastuslaki (379/2015) määrää, että valtion vesialueilla erityisperusteiset kalastusvedet ja valtio omistavat kumpikin puolet kalastusoikeuksista. Erityisperusteisten kalastusoikeuksia on entisestään kavennettu, vaikka kalastuslain uudistuksessa tarkoituksena oli vahvistaa erityisperusteisten kalastusoikeutta.

Tenon kalatalousalueen tulee kaikissa kalastuksen hallintoa ja sen säätelyä koskevissa päätöksissä ottaa huomioon saamelaisten vanhojen tilojen perusoikeudet eikä suinkaan tehdä päätöksiä, joilla vanhojen tilojen kalastusoikeuksia kavennetaan ja rajoitetaan.